

WAT IS HET REFERENTIEKADER VOOR INTERNAATSKWALITEIT - RIK?

Het referentiekader voor internaatskwaliteit beschrijft de maatschappelijke verwachtingen ten aanzien van internaten. Het brengt factoren bij mekaar die het bereiken van de maatschappelijke verwachtingen positief beïnvloeden. Het gaat om verwachtingen waarover belanghebbenden en betrokkenen het samen eens zijn. Ze weerspiegelen de beleidskracht van de Vlaamse onderwijsinternaten en waarderen de professionaliteit van de internaatssteams. Het referentiekader biedt houvast en respecteert de autonomie van ieder onderwijsinternaat.

Het referentiekader kwam tot stand zonder een sluitend en specifiek regelgevend kader, maar houdt wel rekening met de Universele Rechten van het Kind. Het referentiekader beschrijft niet alleen de maatschappelijke verwachtingen ten aanzien van internaten. Het is ook een leidraad voor het nemen van overheidsengagementen die internaten in staat moeten stellen om de maatschappelijke verwachtingen uit dit referentiekader te kunnen realiseren. Dit kan onder meer via het uitwerken van een aangepast regelgevend kader. Een regelgevend kader kan immers de belangrijke opdracht van de Vlaamse onderwijsinternaten beklemtonen en de maatschappelijke verwachtingen ten aanzien van de onderwijsinternaten valideren.

WAAROM EEN REFERENTIEKADER VOOR INTERNAATSKWALITEIT?

Het referentiekader zet aan tot dialoog op verschillende niveaus. Het stimuleert in de eerste plaats de interne dialoog in onderwijsinternaten om een eigen (kwaliteits)beleid te ontwikkelen en een eigen weg uit te tekenen. Die dialoog is cruciaal om tot ontwikkeling te komen. Het referentiekader wil in de eerste plaats de goede praktijken en inzichten die in internaten aanwezig zijn versterken. Daarnaast kan het referentiekader een ondersteunend instrument zijn voor internaten om met scholen, ouders, CLB, onderwijsinspectie en andere betrokkenen in gesprek te gaan.

Het referentiekader kan ook voor de overheid een ondersteunend instrument zijn om met de internaten in overleg te gaan. Dit kan onder meer gaan over overheidsmaatregelen die internaten in staat stellen de maatschappelijke verwachtingen uit dit referentiekader te realiseren.

WAT STAAT IN HET REFERENTIEKADER VOOR INTERNAATSKWALITEIT EN HOE LEES JE HET?

Het referentiekader beschrijft een aantal **context- en inputkenmerken** waarmee internaten best rekening houden bij het vormgeven van hun begeleiding. De kern van het referentiekader bestaat uit **23 kwaliteitsverwachtingen**. Dat zijn verwachtingen voor een kwaliteitsvolle internaatswerking waarover we het samen eens zijn. Elke kwaliteitsverwachting wordt verduidelijkt aan de hand van een **kwaliteitsbeeld**. Een kwaliteitsbeeld beschrijft welke elementen van belang zijn om een bepaalde kwaliteitsverwachting in te lossen. Een kwaliteitsbeeld is beschrijvend maar ook uitnodigend geformuleerd.

De kwaliteitsverwachtingen zijn verdeeld over drie **rubrieken**, met name 'resultaten en effecten', 'bijdragen tot de ontwikkeling van de internen' en 'beleid en kwaliteitsontwikkeling'. De rubriek 'bijdragen tot de ontwikkeling van de internen' is onderverdeeld in twee **deelrubrieken**: 'passend en doelgericht vormgeven aan de internaatswerking en de leefomgeving' en 'begeleiding van de internen'. De rubriek 'beleid en kwaliteitsontwikkeling' is onderverdeeld in vijf deelrubrieken: 'beleidsontwikkeling', 'kwaliteitsontwikkeling', 'ontwikkeling van een personeels- en

professionaliseringsbeleid’, ‘ontwikkeling van een financieel en materieel beleid’ en ‘ontwikkeling van een beleid op het vlak van de fysieke en mentale veiligheid van de woon- en leefomgeving’. De verschillende kwaliteitsverwachtingen staan in nauwe relatie met elkaar en grijpen op elkaar in. Het is belangrijk om het samenspel en het totaalbeeld van het referentiekader goed voor ogen te houden. De kwaliteitsverwachtingen zijn niet hiërarchisch geformuleerd.

De begeleiding door het internaat vindt plaats in dialoog met de internen en met de ouders die de eerste verantwoordelijken zijn. Het internaat staat in voor de aanvullende begeleiding en werkt samen met de school en desgevallend met andere externe organisaties. Het referentiekader dient dan ook zo gelezen te worden. Het internaat is niet de enige verantwoordelijke voor de begeleiding, maar werkt complementair aan de ouders, de school en eventuele andere externe diensten.

In het referentiekader voor internaatskwaliteit staat de intern centraal. De kwaliteitsverwachtingen en kwaliteitsbeelden uit dit referentiekader sluiten aan bij de Kinderrechten. De bijlage illustreert het verband tussen enerzijds de kwaliteitsverwachtingen en de kwaliteitsbeelden en anderzijds de Kinderrechten.

ORDENINGSKADER RIK

1 - Context en input
2 - Resultaten en effecten realiseren (rubriek)
3 - Bijdragen tot de ontwikkeling van de internen (rubriek)
3.1 - Passend en doelgericht vormgeven aan de internaatswerking en de leefomgeving (deelrubriek)
3.2 - Begeleiding van de internen (deelrubriek)
4 - Beleid en kwaliteitsontwikkeling (rubriek)
4.1 - Beleidsontwikkeling (deelrubriek)
4.2 - Kwaliteitsontwikkeling (deelrubriek)
4.3 - Personeels- en professionaliseringsbeleid (deelrubriek)
4.4 - Financieel en materieel beleid (deelrubriek)
4.5 - Beleid op het vlak van de fysieke en mentale veiligheid van de woon- en leefomgeving (deelrubriek)

EEN VOORBEELD

Het internaat streeft naar resultaten op het vlak van de persoonlijke en sociale ontwikkeling en de studievoortgang. (kwaliteitsverwachting)

Kwaliteitsbeeld

Het internaat ambieert een positieve persoonlijke en sociale ontwikkeling via het samenleven en leren in groep en via de aandacht voor het individu. Dit komt onder meer tot uiting in de toename van kennis en vaardigheden en in de ontwikkeling van attitudes en talenten van internen. Door de aandacht voor de motivatie en door het creëren van een positief leef- en leerklimaat werkt het internaat mee aan preventie van schooluitval en schoolverzuim en aan het versterken van mentale weerbaarheid.

HOE KREEG HET REFERENTIEKADER VOOR INTERNAATSKWALITEIT VORM?

Het referentiekader voor internaatskwaliteit is gebaseerd op de waardevolle inbreng van heel wat belanghebbenden waaronder internen, ouders, internaatsbeheerders, opvoeders, pedagogisch begeleiders, onderwijsinspecteurs, wetenschappers, medewerkers van de zorginspectie.

Het referentiekader werd in co-creatie ontwikkeld. Dialoog, inspraak en studie stonden hierbij centraal.

WIE MAAKTE HET REFERENTIEKADER VOOR INTERNAATSKWALITEIT?

Het referentiekader voor internaatskwaliteit is het resultaat van samenwerking tussen vertegenwoordigers van de onderwijsverstrekkers en internaatsverantwoordelijken, het departement Onderwijs en Vorming, de zorginspectie, het kabinet Onderwijs en Vorming en de onderwijsinspectie. De opdracht ging uit van de minister van Onderwijs. Het referentiekader voor internaatskwaliteit kreeg vorm in het schooljaar 2017-2018.